

Till
Klimat- och näringslivsdepartementet

Ert diarienummer
KN2025/00288

Yttrande över Klimat- och näringslivsdepartementets remiss: En ny samordnad miljöbedömnings- och tillståndsprövningsprocess (SOU 2024:98)

Sammanfattande inställning

Kungsbacka kommun konstaterar att förslagen i SOU 2024:98 innebär genomgripande förändringar för hur miljöprövning och miljöbedömning ska organiseras och genomföras i Sverige. Syftet med utredningen – att öka förutsebarheten, korta handläggningstiderna och stärka rättssäkerheten – är eftersträfvansvärt och flera av de föreslagna åtgärderna kan bidra positivt till en mer effektiv tillståndsprövningsprocess. Samtidigt identifierar kommunen ett antal betydande utmaningar, bland annat kopplat till minskat kommunalt inflytande, otydlig ansvarsfördelning, risk för förlorad lokalkännedom samt organisatoriska och ekonomiska konsekvenser.

Kommunens inställning i detalj

Att flytta tillståndsprövning för miljöfarliga och vissa vattenverksamheter från kommunen till en ny statlig myndighet riskerar att påverka det kommunala självstyret negativt och försvåra möjligheten att fatta beslut med kännedom om lokala förhållanden. Det föreligger även en risk för tillsynsglapp och oklara ansvarsförhållanden då prövning och tillsyn skiljs åt. Kommunen reduceras till rådgivande och överklagande part, vilket förutsätter tillgång till handlingar i god tid, tydliga informationsvägar samt förstärkt juridisk kompetens.

Kungsbacka kommun anser att den föreslagna rådgivande rollen för kommunen måste ges ett reellt innehåll. Det kräver tydliga rutiner för hur kommunens synpunkter ska beaktas i beslutsprocessen. I annat fall riskerar rollen att bli formell snarare än faktisk. Vidare innebär förslagen en förskjutning bort från subsidiaritetsprincipen, som innebär att beslut bör fattas på lägsta effektiva nivå. Centralisering till en statlig prövningsmyndighet kan därmed leda till att lokala och regionala särdrag förbises.

Det finns även en risk att den lokala förankringen och kunskapen förloras när tillståndsprövning hanteras centralt, i stället för som i dag av länsstyrelser med regional förankring. Lokala och regionala aspekter riskerar att inte uppmärksammas tillräckligt och viktiga interpersonella relationer mellan kommun och länsstyrelse försvagas. Sådana relationer kan ha betydelse för att snabbt hantera oklarheter i prövningshandlingar och undvika kompletterande remissrundor. En centraliserad prövningsmyndighet försvårar möjligheten att utveckla och upprätthålla dessa kontakter.

Kommunen vill särskilt lyfta risken för att verksamheter med begränsad geografisk utbredning, men betydande miljöpåverkan, inte hanteras effektivt utan kommunens direkta insyn i prövningsprocessen.

Dessa verksamheter kräver ofta nära samverkan mellan planering, prövning och tillsyn – något som kan försvåras ytterligare av bristande kommunikation mellan olika myndighetsnivåer.

Till detta kommer ekonomiska och organisatoriska konsekvenser. Kommunen riskerar att förlora avgiftsintäkter kopplade till prövning och tillsyn, vilket kan få negativa effekter på budget och kommunens möjlighet att fullgöra uppdrag enligt miljöbalken. Om kommunen även fortsatt ska medverka i samråd och lämna synpunkter, krävs långsiktig resursförstärkning. Det är också avgörande att kommunen har tillgång till juridisk kompetens, särskilt i ärenden där överklagande kan bli aktuellt.

Mot bakgrund av ovanstående anser Kungsbacka kommun att det är nödvändigt att:

- Kommunens inflytande i prövningen av verksamheter med lokal miljöpåverkan säkerställs.
- Gränserna för ansvar mellan stat och kommun klargörs tydligt.
- Det kommunala planmonopolet skyddas mot statlig påverkan i planfrågor.
- Ekonomiska konsekvenser av intäktsbortfall hanteras och ersätts.
- Förutsättningar skapas för kommunal kompetensutveckling, resursförstärkning och juridiskt stöd i prövningsprocesserna.

Kungsbacka kommun

Lisa Andersson
Kommunstyrelsens ordförande

Patrik Johansson
Kommunsekreterare